

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku

LBI.410.002.01.2016
P/16/058

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/058 – Zapobieganie bezdomności zwierząt
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontrolerzy	Tomasz Suchowierski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 98174 z dnia 31.12.2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta Grajewa, ul. Strażacka 6A, 19-200 Grajewa (dalej „Urząd”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Dariusz Latarowski, burmistrz od 9 grudnia 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Miasto Grajewa prawidłowo wywiązywało się z realizacji zadań związanych z zapewnieniem opieki bezdomnym zwierzętom. We właściwy sposób opracowano zawierające wymagane informacje programy opieki nad zwierzętami bezdomnymi i prawidłowo je realizowano zarówno w związku z zapewnieniem opieki bezdomnym psom, jak i wolnożyjącym kotom. Odławiane psy trafiały do objętego nadzorem weterynaryjnym schroniska, gdzie miały zapewnioną właściwą opiekę, a w ramach opieki nad wolnożyjącymi kotami zorganizowano ich dokarmianie, zapewniono leczenie weterynaryjne oraz zakupiono i ustawiono w Mieście domki pobytowe. Wprawdzie Urząd nie prowadził kierowanych do mieszkańców akcji propagujących kastrację i sterylizację zwierząt domowych, to jednak zadbał o wykonywanie takich zabiegów u zwierząt trafiających do schroniska oraz u wolnożyjących kotów. Zabezpieczono też - poprzez zawarcie takiego wymogu w umowie - stałe prowadzenie przez podmiot, któremu zlecono opiekę nad odłowionymi zwierzętami, akcji promujących adopcje i właściwą opiekę nad zwierzętami. Stwierdzona nieprawidłowość polegała na zleceniu wyłapywania bezdomnych zwierząt podmiotowi nieposiadającemu odpowiedniego zezwolenia. Podmiot ten jednak od początku realizacji usług na rzecz Miasta (2013 rok) spełniał wymagania w tym zakresie, a zezwolenie uzyskał w trakcie niniejszej kontroli NIK. Podkreślić jednak należy, że wniosek o powierzenie zadań w tym obszarze podmiotowi posiadającemu wymagane zezwolenia został przedstawiony przez Najwyższą Izbę Kontroli po kontroli przeprowadzonej w 2012 roku.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Ustalenie i realizacja programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi i zapobiegania bezdomności zwierząt

Opis stanu faktycznego

1.1. Programy opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy miejskiej Grajewa w 2014 i w 2015 roku Rada Miasta uchwaliła odpowiednio w dniach 27 marca 2014 r. i 24 marca 2015 r., tj. w terminach określonych w art. 11a ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt¹. Programy przekazano do zaopiniowania: Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii w Grajewie, Towarzystwu Opieki nad Zwierzętami w Polsce Oddział w Elku, Kołom Łowieckim WILK z Grajewa, BÓBR z Osowca i Wojskowemu Kołu Łowieckiemu Nr 530. Opinię – pozytywną – w obu kontrolowanych latach przekazało tylko Wojskowe Koło Łowieckie Nr 530.

W Programach zaplanowano realizację wszystkich zadań określonych w art. 11a ust. 2 ustawy o ochronie zwierząt:

¹ Dz. U. z 2013 r. poz.856 ze zm.

- zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt – wskazano objęte nadzorem weterynaryjnym schronisko w Krzeczkwie;
- odławianie bezdomnych zwierząt;
- opiekę nad wolnożyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie – wskazano też gabinet weterynaryjny, w którym prowadzone będzie leczenie i sterylizacja kotów;
- wykonywanie obowiązkowych zabiegów sterylizacji lub kastracji zwierząt umieszczonych w schronisku;
- poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt przez podmiot świadczący usługę w zakresie odławiania i dalszej opieki nad zwierzętami pochodzącymi z terenu Miasta Grajewa;
- usypianie ślepych miotów w schronisku świadczącym usługę dla Miasta Grajewa oraz w gabinecie zajmującym się leczeniem bezpańskich kotów;
- zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom gospodarskim (wskazano adres gospodarstwa rolnego realizującego to zadanie);
- zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt (wskazano adres gabinetu weterynaryjnego).

W Programie nie zawarto planu znakowania zwierząt domowych w Mieście (zgodnie z art. 11a ust. 3 ustawy o ochronie zwierząt jest to zadanie fakultatywne), zabezpieczono jednak konieczność oznakowania zwierząt trafiających do schroniska (miały być oznakowywane po zakończeniu kwarantanny).

Na realizację Programu zaplanowano środki:

- w 2014 roku w kwocie 106.000 zł, w tym: na sterylizację i dokarmianie wolnożyjących kotów 3.000 zł, odławianie i opiekę w schronisku nad bezdomnymi psami 99.600 zł, zapewnienie opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych 3.000 zł i usypianie ślepych miotów 400 zł
- w 2015 roku w kwocie 118.000 zł, w tym: na sterylizację i dokarmianie wolnożyjących kotów 3.000 zł, odławianie i opiekę w schronisku nad bezdomnymi psami 108.000 zł, zapewnienie opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych 5.500 zł i usypianie ślepych miotów 500 zł i zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom gospodarskim 1000 zł. (dowód: akta kontroli str. 4-13)

W programach nie określono mierników realizacji celów. Burmistrz Grajewa wyjaśnił, że: *„W Programie nie określono zadań, których realizację można zakończyć i ocenić ich efekty. Program ma przygotować Miasto do poradzenia sobie z problemem bezdomności zwierząt i określone procedury mają charakter stały. Stąd też przewidziano w nim przede wszystkim tryby postępowania ze zdarzeniami dotyczącymi zwierząt bezpańskich lub krzywdzonych. Ustalenie mierników dla takich zadań jest zadaniem trudnym”*.

(dowód: akta kontroli str. 4-13, 55-56)

1.2. W latach 2014–2015 i w I kwartale 2016 r. Miasto nie organizowało działalności dotyczącej kastracji i sterylizacji zwierząt domowych posiadających właścicieli. Zgodnie z Programami Opieki kastracja i sterylizacja wykonywana była obowiązkowo w schronisku dla zwierząt w Krzeczkwie oraz sterylizowano i kastrowano wolnożyjące koty, które następnie wypuszczano. Burmistrz Grajewa wyjaśnił, że zwróci się *„.../ do komisji stałych Rady Miasta z propozycją włączenia się w ogólnopolskie akcje wspierające kastracje i sterylizacje którym mieszkańcy Grajewa otrzymaliby możliwość dofinansowania takich zabiegów”*.

(dowód: akta kontroli str. 5-14, 55-56)

Akcja znakowania zwierząt domowych prowadzona była w Mieście w latach 2005-2006. Od tego czasu nie podejmowano akcji związanych ze znakowaniem psów. Znakowane natomiast były wszystkie psy, które trafiły do Schroniska w Krzeczkwie. Obowiązek ich znakowania wynikał z zapisów Programów Opieki oraz umów zawieranych z właścicielem Schroniska w Krzeczkwie.

(dowód: akta kontroli str. 14)

Burmistrz Grajewa wyjaśnił, że „./../ dopóki nie ma ogólnopolskiego programu ewidencji zwierząt to podejmowanie tych działań w gminie nie ma większego sensu. Mieliśmy już doświadczenia z programem znakowania zwierząt w latach 2005-2006 i nie przyniósł on zakładanych rezultatów. Do tej pory posiadamy bazę danych z tego programu, a ponadto istnieje jeszcze druga baza danych z numerami psów, które trafiły do Schroniska w Krzeczkanie”.

(dowód: akta kontroli str. 55-56)

W Urzędzie nie wyznaczono komórki organizacyjnej ani pracownika odpowiedzialnego za egzekwowanie określonego w art. 10a ust 3 ustawy o ochronie zwierząt zakazu „puszczania” psów bez możliwości ich kontroli i bez oznakowania umożliwiającego identyfikację właściciela lub opiekuna. Do Urzędu nie wpływały skargi lub wnioski mieszkańców Miasta związane z „puszczaniem” psów bez możliwości ich kontroli. Z informacji przekazanej Urzędowi przez Komendę Powiatową Policji w Grajewie nie wynika ile spraw dotyczyło naruszenia zakazu „puszczania” psów bez możliwości ich kontroli, jednak wskazano w niej, że w 2015 roku Policja ujawniła na terenie Miasta Grajewa 12 wykroczeń z art. 77² ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks Wykroczeń³, z czego pięciu sprawców zostało ukaranych mandatami oraz przeprowadzono siedem postępowań w sprawach o wykroczenia, z których trzy zakończyły się wyrokiem sądowym, dwa nałożeniem mandatów, jedno pouczeniem, a trzy umorzono z powodu niewykrycia sprawców.

(dowód: akta kontroli str. 14-16, 39-40)

Burmistrz Grajewa wyjaśnił, że: „Żadnemu pracownikowi Urzędu ani jednostek organizacyjnych gminy nie powierzono takich zadań. Z informacji które posiadam wiem, że egzekwowaniem tego zakazu zajmuje się Policja”.

(dowód: akta kontroli str. 55-56)

Miasto nie prowadziło działalności informacyjno-popularyzatorskiej mającej na celu zapobieganie bezdomności zwierząt. Nie organizowano również kampanii edukacyjnych dotyczących ochrony praw zwierząt. Obowiązek prowadzenia takich akcji został nałożony na prowadzącą schronisko firmę Green House w zawieranych corocznie umowach na wylapywanie bezdomnych zwierząt i zapewnienie im opieki. Zgodnie z umowami Schronisko wraz ze szkołami, wolontariuszami oraz pozarządowymi organizacjami zajmującymi się ochroną i opieką nad zwierzętami powinno:

- promować prawidłowe postawy i zachowania człowieka w stosunku do zwierząt poprzez prowadzenie prelekcji w szkołach, akcji plakatowych oraz umożliwić wycieczkom szkolnym odwiedzenie schroniska,
- promować w lokalnych mediach tematykę z zakresu opieki i ochrony zwierząt oraz poszukiwania dla nich nowych właścicieli.

(dowód: akta kontroli str. 17-29)

Schronisko Green House we współpracy z Towarzystwem Opieki nad Zwierzętami w Elku zorganizowało:

- festyny „Uśmiechnięte cztery łapy” w parku Centrum Edukacji Ekologicznej w Elku w październiku 2014 roku i wrześniu 2015 r. – na festyn w 2015 roku dzieci z Grajewa zostały dowieszone wynajętymi przez Urząd autobusami. Burmistrz Grajewa ufundował także nagrody dla uczestników konkursu plastycznego;
- akcję „Uśmiechnięte cztery łapy” w ramach którego zorganizowano spotkania edukacyjne z dziećmi Szkoły Podstawowej Nr 1 (grudzień 2014 r.), Przedszkola Nr 6 i Szkoły Podstawowej Nr 2 (marzec 2014 r.);
- w komunikacji miejskiej i wybranych sklepach w Grajewie rozwieszono zostały plakaty promujące schronisko Green House (marzec 2014 r.).

(dowód: akta kontroli str. 14, 17-33)

W złożonych wyjaśnieniach Burmistrz Grajewa podał, że w porozumieniu z Towarzystwem Przyjaciół Zwierząt Miasto zamierza przeprowadzić kampanię informacyjną skierowaną do mieszkańców ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży i dzieci. „W 2016 r.

² Kto nie zachowuje zwykłych lub nakazanych środków ostrożności przy trzymaniu zwierzęcia, podlega karze grzywny do 250 złotych albo karze nagany.

³ Dz.U. z 2015 r. poz. 1094 ze zm.

chcielibyśmy zorganizować festyn miejski w Grajewie, którego celem byłoby promowanie właściwej opieki nad zwierzętami”. (dowód: akta kontroli str. 55-56)

1.3. W Programach założono, że opieka nad wolnożyjącymi kotami będzie realizowana przez: ustalenie miejsc w których przebywają koty, zakup karmy i przekazanie jej społecznym opiekunom w celu dokarmiania, zapewnienie im wody pitnej oraz w miarę możliwości schronienia, w szczególności poprzez budowę domków dla kotów. Ponadto w celu zapewnienia zwierzętom opieki weterynaryjnej wskazano gabinet weterynaryjny, w którym miały być one leczone oraz sterylizowane i kastrowane. Po zakończeniu leczenia lub sterylizacji czy kastracji miały być one umieszczane w miejscu, z którego zostały odłowione.

Na dokarmianie wolnożyjących kotów wydatkowano w okresie objętym kontrolą 1.962 zł. Zakupioną przez Urząd karmę wydawano społecznym opiekunom, którzy dokarmiali zwierzęta. W październiku 2015 roku Urząd zlecił wykonanie trzech ocieplanych domków dla kotów (po trzy kwatery w każdym domku), za które zapłacono 4.500 zł. Domki ustawiono na prywatnej posesji, z której właścicielami zawarto umowę użyczenia. Na leczenie i sterylizację/kastrację wolnożyjących kotów w latach 2014-2015 wydatkowano 4.800 zł. Zabiegi były wykonywane w gabinecie weterynaryjnym w Grajewie. Urząd przekazywał do lekarza weterynarii zawiadomienia i wnioski o leczenie lub sterylizację kotów składane przez mieszkańców, a następnie opłacał wystawiane faktury, do których dołączane były wydruki z kart informacyjnych leczenia poszczególnych zwierząt.

(dowód: akta kontroli str. 5-13, 35, 51-54, 57-66)

1.4. Liczba bezdomnych zwierząt w Mieście według stanu na koniec lat 2012-2015⁴ wyniosła odpowiednio 45, 45, 50 i 90. W tych latach odłowiono i przewieziono do Schroniska: 80, 83, 39 i 60 zwierząt. Ponadto w 2013 roku do Schroniska przewiezionych zostało 45 psów ze schroniska w Radysach. Zwierzęta te były odłowione we wcześniejszych latach w Grajewie.

Na realizację zadań związanych z opieką nad zwierzętami Miasto wydatkowało w latach 2012-2015 odpowiednio: 104 tys. zł, 93,3 tys. zł, 103,5 tys. zł i 119,2 tys. zł (łącznie 420 tys. zł), w tym:

- na sfinansowanie wyłapywania i pobytu zwierząt w schroniskach wydatkowano 401,92 tys. zł,
- na leczenie i sterylizację/kastrację wolnożyjących kotów – 9,4 tys. zł,
- dokarmianie oraz zakup domków dla bezdomnych kotów – 6,8 tys. zł;
- udział uczniów w festynie „Uśmiechnięte cztery łapy” – 1,8 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 34-36)

1.5. W Urzędzie nie dokumentowano przeprowadzanych analiz skuteczności realizacji Programów Opieki nad Zwierzętami. W złożonych wyjaśnieniach Burmistrz podał, że: *„Wydział Gospodarki Komunalnej prowadzi monitoring i ciągłą analizę skuteczności Programu, szczególnie przed podpisaniem nowej umowy na wyłapywanie zwierząt i zapewnienie im opieki. Analizujemy sposób wywiązywania się Schroniska z postanowień umowy i Programu oraz poszukujemy nowych lepszych rozwiązań tego problemu”.*

(dowód: akta kontroli str. 55-56)

Podczas audytu gospodarowania odpadami przeprowadzonego przez audytora wewnętrznego Urzędu w Wydziale Gospodarki Komunalnej, w oparciu o opłacone faktury firmy Green House i liczbę odłowionych zwierząt dokonano wyliczenia miesięcznego kosztu utrzymania który wyniósł w 2014 roku 181,04 zł, a w 2015 roku 120 zł. Badanie audytowe nie wykazało nieprawidłowości w realizacji przez Urząd opieki nad zwierzętami bezdomnymi.

(dowód: akta kontroli str. 100-105)

1.6. Miasto Grajewo nie współpracowało z innymi gminami w sprawie zapewnienia opieki bezdomnym zwierzętom. W grudniu 2015 roku Burmistrz zwrócił się do Zarządu Związku

⁴ Przebywających w Schronisku Green House.

Komunalnego Biebrza z wnioskiem rozważenia koncepcji budowy wspólnego schroniska dla bezdomnych zwierząt. Z udzielonej odpowiedzi wynika, że Związek Komunalny Biebrza w 2016 roku przystąpi do opracowywania dokumentacji takiej inwestycji. Burmistrz wyjaśnił, że prowadzi rozmowy „z wójtami i burmistrzami sąsiednich gmin w sprawie utworzenia wspólnego schroniska w ramach działalności związku komunalnego. Obecnie zbieramy dane z gmin oraz informacje o możliwości pozyskania środków finansowych na ten cel”.

(dowód: akta kontroli str. 55-56, 67-68)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Miasta w badanym obszarze.

2. Zlecenie zadań określonych w Programie podmiotom zewnętrznym oraz nadzór nad ich realizacją

Opis stanu
faktycznego

2.1. Zgłoszenia o bezdomnych zwierzętach wpływały do Urzędu bezpośrednio od mieszkańców lub Policji, Straży Miejskiej (do jej rozwiązania w lipcu 2013 r.) oraz zarządów spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych. Po otrzymaniu zgłoszenia pracownik Urzędu kontaktował się ze schroniskiem i ustalał termin odłowienia. Przy odłowieniu zwierzęcia obecny był pracownik, który sporządzał zdjęcie złapanego zwierzęcia. Zdjęcia z opisem były przechowywane w Urzędzie. Do 2016 roku zgłoszenia nie były ewidencjonowane. Od początku 2016 roku w Wydziale Gospodarki Komunalnej Urzędu prowadzona była lista odłowionych zwierząt, na której odnotowywano datę odłowienia, liczbę i płeć zwierząt oraz miejsce odłowienia. Dołączano też zdjęcie odłowionego zwierzęcia.

Dane o odłowionych i przebywających w schronisku w Krzeczku zwierzętach były załączane w formie zestawień do każdej wystawionej przez schronisko faktury. W zestawieniach podawano numer identyfikacyjny psa w schronisku, numer czipa, datę i miejsce odłowienia, rasę, płeć oraz numer boksu, w którym przebywał. Od początku 2016 roku do faktury dołączano także zestawienia zwierząt adoptowanych oraz zgonów.

(dowód: akta kontroli str. 14, 37-40, 77-99)

2.2. Warunki wyłapywania bezdomnych zwierząt określono w *Programach opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy miejskiej Grajewo*, umowach zawartych ze Schroniskiem oraz w uchwale Rady Miasta Grajewo w sprawie określenia wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami /.../⁵:

- a) w Programach przewidziano, że stałemu odławianiu będą podlegały zwierzęta domowe i gospodarskie, co do których nie można było ustalić ich właściciela lub opiekuna. Zwierzęta miały być przewożone środkami transportu spełniającymi warunki określone w ustawie o ochronie zwierząt;
- b) zgodnie z zawartymi umowami używane przy wyłapywaniu urządzenia i środki nie mogły stwarzać zagrożenia dla życia i zdrowia, ani zadawać im cierpienia. Przy odławianiu można było korzystać z urządzeń i środków ogólnie przyjętych takich jak: obroże, smycze, kagańce, kolczatki, klatki samolapki. W przypadku odławiania zwierząt agresywnych z objawami chorobowymi można było korzystać z urządzeń miotających środki obezwładniające, z zastrzeżeniem, że nie mogą stwarzać zagrożenia dla życia i zdrowia zwierząt, ani zadawać im cierpienia;
- c) określone przez Radę Miasta wymagania w zakresie odławiania zwierząt dotyczyły przede wszystkim: posiadania środków transportu spełniających wymagania w zakresie

⁵ Uchwała Nr XLII/244/10 Rady Miasta Grajewo z dnia 29 stycznia 2010 r. w sprawie określenia wymagań, jakie powinien spełnić przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami, prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt, a także grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych i ich części na terenie miasta Grajewo.

transportu zwierząt, przeszkolonej kadry oraz atestowanych urządzeń i środków, przy pomocy których zwierzęta miały być wyłapywane bez zagrożenia dla ich życia i zdrowia.
(dowód: akta kontroli str. 5-13, 21-29, 41-57)

2.3. W okresie objętym kontrolą wyłapywaniem zwierząt zajmowała się firma Green House Mateusz Oblacewicz prowadząca objęte nadzorem weterynaryjnym schronisko dla zwierząt w Krzeczku. W umowach zawartych 31 grudnia 2013 r. (na 2014 rok), 30 grudnia 2014 r. (na 2015 rok) i 15 grudnia 2015 r. (na 2016 rok) wykonawca zobowiązał się m.in. do: [1] humanitarnego wyłapywania bezdomnych zwierząt i ich transportu do schroniska środkami transportu przystosowanymi do tego celu⁶, [2] zapewnienia wyłapanym i przetrzymywanym w schronisku psom szczepień i kompleksowej opieki weterynaryjnej, [3] używania przy odławianiu urządzeń i środków bezpiecznych dla życia i zdrowia zwierząt (zagadnienie opisano w punkcie 2.2. wystąpienia), [4] prowadzenia ewidencji elektronicznej przyjmowanych i wydawanych psów wraz z numerami wszczepionych czipów, [5] przeprowadzenia kastracji i sterylizacji wszystkich psów przebywających w schronisku. Ponadto umowy zobowiązywały schronisko do działań w celu zwiększenia liczby adopcji zwierząt odłowionych w Grajewie. Zastrzeżono także, że do adopcji mogą być wydawane tylko psy zaszczepione i wysterylizowane/wykastrowane, a schronisko nie będzie pobierało żadnych opłat od adoptujących zwierzęta. W umowach nie zawarto uregulowań dotyczących prawa własności przekazanych zwierząt.

Zawarcie umów poprzedzane było negocjacjami, podczas których ustalano przede wszystkim warunki finansowe realizacji umów. We wszystkich (trzech) umowach zawartych w kontrolowanych ustalono ryczałtowe formy wynagrodzenia za odłowienie psa i zapewnienie mu opieki. W 2014 roku stawka ryczałtowa za zapewnienie opieki zwierzętom wynosiła 8.220 zł miesięcznie oraz 10 zł za każdego odłowionego psa. W 2015 r. ustalono tylko miesięczną stawkę ryczałtową w wysokości 9.000 zł, a w roku 2016 powrócono do dziesięciozłotowej stawki ryczałtowej za każdego odłowionego psa oraz ustalono miesięczną stawkę za utrzymywanie zwierząt w wysokości 12.074,28 zł.

(dowód: akta kontroli str. 17-29, 45-57, 69-71)

2.4. Zezwolenie na wyłapywanie zwierząt firma Green House uzyskała dopiero 13 stycznia 2016 r. Zezwolenie zostało wydane przez Burmistrza w oparciu o przedstawione przez wnioskodawcę dokumenty: decyzje Powiatowego Lekarza Weterynarii w Mońkach o nadaniu schronisku numeru identyfikacyjnego i o spełnianiu wymagań i warunków do prowadzenia zarobkowego przewozu zwierząt oraz zezwolenia Burmistrza Moniek na prowadzenie schroniska. W zezwoleniu wskazano dane określone w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach⁷ w tym: obszar działalności objętej zezwoleniem – miasto Grajewo, wymagania w zakresie jakości świadczonych usług – odwołując się do obowiązku przestrzegania wymagań określonych w uchwale Rady Miasta Grajewa w sprawie określenia wymagań jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami /.../ (określono też m.in. środek transportu zwierząt (Opel Combo) oraz środki do wyłapywania takie jak np. klatka łapka M0001 oraz wymiary posiadanych klatek do transportu zwierząt), a także okres obowiązywania zezwolenia – do 1 listopada 2022 r.

Urząd nie wydawał zezwoleń na odławianie zwierząt innym podmiotom. Nie wydawano także zezwoleń na prowadzenie schroniska dla bezdomnych zwierząt.

(dowód: akta kontroli str. 39-40, 72-73)

2.5. Przed 4 stycznia 2016 r. w Schronisku nie były przeprowadzane udokumentowane kontrole. Z wyjaśnień pracownika Wydziału Gospodarki Komunalnej zajmującego się realizacją zadań związanych z ochroną zwierząt oraz Naczelnika tego wydziału wynika, że pracownicy Urzędu, w tym Burmistrz, kilkakrotnie niezapowiedzianie wizytowali Schronisko, nie sporządzali z tego jednak żadnych dokumentów.

⁶ Kontrola NIK przeprowadzona w Schronisku Green House w Krzeczku wykazała, że od rozpoczęcia działalności schroniska zwierzęta były przewożone środkami transportu objętymi nadzorem weterynaryjnym.

⁷ Dz.U. z 2013 r., poz. 1399 ze zm.

W dniu 4 stycznia 2016 r. dwóch pracowników Urzędu przeprowadziło kontrolę schroniska w Krzeczku, z której sporządzony został protokół. Wynika z niego, że zbadano prawidłowość lokalizacji i wyposażenia schroniska, jego stan sanitarny oraz dokumentację prowadzonej działalności. Kontrola nie wykazała uchybień i nieprawidłowości.

Urząd nie weryfikował dokonanych przez schronisko w Krzeczku adopcji zwierząt pochodzących z Grajewa. (dowód: akta kontroli str. 39-40, 74-76)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej obszarze stwierdzono nieprawidłowość polegającą na zawarciu umów oraz udzielaniu zleceń na wyłapywanie bezdomnych psów na terenie Miasta Grajewa firmie Green House w latach 2013-2015 oraz do 13 stycznia 2016 r., pomimo, że firma ta nie posiadała wymaganych zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie odławiania i transportu bezdomnych zwierząt (zezwolenie takie uzyskała dopiero 13 stycznia 2016 r.). W latach 2013 i w 2015 roku Urząd zapłacił firmie 1.430 zł za odłowienie psów (przy stawce 10 zł za odłowienie psa). W 2014 roku Urząd płacił jedną stawkę ryczałtowa (9.000 zł) za odłowienie zwierząt i zapewnienie im opieki, bez wyszczególniania należności za odławianie zwierząt. Z wyjaśnień złożonych przez Burmistrza wynika, że zezwolenia nie wydano przez niedopatrzenie.

(dowód: akta kontroli str. 34, 55-56, 72-73)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, zlecenie podmiotom zewnętrznym zadań określonych w programach opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz nadzór nad ich realizacją. Stwierdzona nieprawidłowość polegająca na zleceniu wyłapywania bezdomnych zwierząt podmiotowi nieposiadającemu odpowiedniego zezwolenia nie miała wpływu na jakość usług świadczonych przez podmiot zewnętrzny, który od podjęcia się wyłapywania bezdomnych zwierząt spełniał wymagania w tym zakresie.

3. Realizacja wniosków NIK z wcześniejszych kontroli

Po przeprowadzonej w Urzędzie w 2012 roku kontroli P/12/193 – Wykonywanie zadań gmin dotyczących ochrony zwierząt sformułowane zostały następujące wnioski:

- 1) dostosowanie *Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt* do wymogów określonych w art. 11a ustawy o ochronie zwierząt. – wniosek został zrealizowany (zakres danych zawartych w Programach został przedstawiony w punkcie 1.1. wystąpienia);
- 2) powierzanie zadań z zakresu opieki nad bezdomnymi zwierzętami podmiotom posiadającym zezwolenie na prowadzenie takiej działalności na terenie Miasta Grajewa – wniosek został zrealizowany dopiero 16 stycznia 2016 r. (dane w tym zakresie zostały przedstawione w punkcie 2.4. wystąpienia oraz w sekcji ustalone nieprawidłowości);
- 3) rzetelne kontrolowanie podmiotów, którym powierzono wykonywanie zadań z zakresu opieki nad bezdomnymi zwierzętami, zarówno pod kątem dokumentowania liczby wyłapywanych zwierząt jak i realizacji warunków umów – wniosek został zrealizowany. Urząd dysponował aktualizowanymi co miesiąc danymi o wyłapywanych i przebywających w schronisku w Krzeczku zwierzętach. Wizytowano też, a od 2016 roku kontrolowano schronisko (dane o kontrolach schroniska firmy Green House przedstawiono w punkcie 2.5. wystąpienia).

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden kierownikowi jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁸, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku.

⁸ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Białystok, dnia 30 marca 2016 r.

Kontroler
Tomasz Suchowierski
główny specjalista kontroli państwowej

.....

podpis

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
z up. WICEDYREKTOR
Agata Ciupa

.....

podpis